

*23 d'abril de 2025. Església del Sagrat Cor. Barcelona
Eucaristia d'acció de gràcies per la vida del papa Francesc
Homilia de Josep M. Rambla SJ*

Convocats per donar gràcies a Déu pel do de la vida i obra del papa Francesc, deixem que ell mateix ens il·lumini la Paraula de Déu que hem escoltat i que aquesta mateixa Paraula ens ajudi a descobrir el llegat que Francesc ens ha deixat.

Primer, els Fets dels Apòstols. Com Pere i Joan a la porta del temple davant del pobre que demana almoïna, també el papa Francesc ha passat al costat de la humanitat pobre i ferida i ha dit: no tinc ni plata ni or, però et dono el que tinc, Jesús de Natzaret. Ell és el nostre tresor i el que ens obre els ulls a les misèries de la humanitat i ens empeny i ens dona forces per fer costat als pobres i desvalguts. Perquè, tot repetint el pensament de Benet XVI, Francesc ens ha recordat: l'opció pels pobres està implícita en la nostra fe cristològica, la fe en un Déu que s'ha fet pobre per nosaltres per a enriquir-nos amb la seva pobresa (EG 198). Quan semblava que l'opció preferencial pels pobres havia perdut força en la vida i pastoral de l'Església, ja en el primer document, programàtic, "L'alegria de l'evangeli", el papa ens va recordar que l'Església ha de ser una Església pobre pels pobres (EG 198). Perquè la mateixa centralitat que té Jesús de Natzaret la condueix vers els pobres i desvalguts de manera preferent. Aquí hi un dels trets més ignasians de Francesc, que tantes vegades en els Exercicis havia contemplat Jesús pobre i humil.

Francesc ens ho ha ensenyat de moltes maneres. Amb la seva presència als llocs on la pobresa es fa més palesa, a Lampedusa i a Lesbos, a les presons i amb els migrants i els refugiats, fent-los costat, escoltant-los, rentant els peus... La seva paraula s'ha multiplicat creant tot un llenguatge punyent per tal de desvetllar-nos: els descartats, els exclosos i marginats, les perifèries... I mirant les causes de la pobresa ha denunciat la globalització de la indiferència, una economia que mata, la que impera en l'actualitat entre nosaltres. Ens ha ajudat a prendre consciència de la necessitat d'una conversió ecològica, però tot recordant-nos que els pobres estan en el centre d'aquesta necessitat de canvi o conversió ecològica. I, d'una manera global i com en síntesi, en la "Fratelli tutti", ens ha cridat a una fraternitat universal, a una caritat social i política.

Diuen que quan en el darrer conclave, la votació va fer caure l'elecció de papa en Jorge Bergoglio, un cardenal amic seu que seia al seu costat li va dir: *Jorge, no te olvides de los pobres*. Certament, el papa Francesc no ha oblidat els pobres i ens deixa com a llegat que fem de la nostra Església una Església pobre, sense plata ni or, però com Jesús, una Església que sigui bona notícia pels pobres. Les últimes paraules del papa, el diumenge de Pasqua, van ser una crida a posar fre a la cursa armamentista i a no tancar les portes als pobres, als refugiats que cerquen simplement sobreviure en un món que és casa de tothom, ja que tots som filles i fills de Déu.

Passem a l'evangeli que ens presenta Jesús fent el seu rol de Bon Pastor, acompanyant uns deixebles desencisats i desesperançats, que fugen. La polifacètica acció del papa

23 d'abril de 2025. Església del Sagrat Cor. Barcelona
Eucaristia d'acció de gràcies per la vida del papa Francesc
Homilia de Josep M. Rambla SJ

Francesc s'ha inspirat en la manera d'acompanyar de Jesús. Ha desvetllat i interpellat les persones que dins l'Església es troben desesperançades i desinflades com els dos deixebles d'Emmaús. Però, al mateix temps ens ha impulsat vers una manera de viure el cristianisme amb una amor ben generós i amb l'alegria de la fe.

Han estat notícia els discursos que Francesc ha fet a la cúria romana o als cardenals nomenats per ell, demanant més pobresa, més senzillesa i proximitat a la gent... Les repetides referències al clericalisme, no solament de capellans, que és una nafra de l'Església. Ha denunciat la mundanitat religiosa, és a dir, la degeneració que es dona sovint en les persones religioses i en les seves pràctiques, que enlloc d'obrir-se a Déu converteixen la pietat i la religió en una pràctica autoreferencial i alienant (EG 95). També aquí les seves expressions són ben punyents, quan parla de persones "mòmies de museu", persones amb "psicologia de tomba" (EG 83), desencantats "amb cara de pomes agres" (EG 85).

Però, com els deixebles d'Emmaús que tornen a la comunitat i comencen un nou camí, també el papa Francesc ens ha ajudat a refer el nostre seguiment del Crist. Fer de la nostra Església un hospital de campanya per tantes persones que es troben desvalgudes i descartades. Amb "Praedicate Evangelium", ha promogut una transformació de la cúria romana perquè enlloc de de ser una institució centralitzadora i centrípeta es converteixi en un servei a la universalitat de l'Església... Amb el Sínode de la sinodalitat ha iniciat un procés per tal que tothom, cristianes i cristians del món, ens sentim corresponsables de la marxa de l'Església, casa de tothom. Amb les encíclics "Laudato si" i "Fratelli tutti", ha dissenyat amb traços forts la característica d'una "Església en sortida"... I darrerament, en l'encíclica "Dilexit nos", ens ha descobert que tot el desenvolupament d'una Església oberta al món té les seves arrels en el nostre encontre amb l'amor al Crist, expressat en el seu Cor (DN 217). Cosa que precisament en aquest temple dedicat al sagrat Cor ho hem de recollir amb especial agraïment i responsabilitat.

Finalment, com un *cantus firmus* o música de fons que acompanya tot el servei de Francesc a l'Església en el món, apareix la centralitat de la joia. La joia ha marcat tots els documents més importants del papa Francesc. Fins i tot ha figurat en el seu mateix títol: "La joia de l'Evangeli", "L'alegria de l'amor", "Alegreu-vos-en i celebren-ho"... No és pas una alegria superficial i barata, sinó la que ve d'una vida plena d'amor i de generositat: "la nostra tristesa infinita sols es cura amb un infinit amor" (EG 265). I l'alegria cristiana que neix de l'amor va acompanyada de l'humor (GE 122, 126). No és, doncs estrany que Francesc hagi tingut un especial atractiu pels joves amb els quals ha dialogat sovint i els quals ha estimulat a la creativitat i, com va dir, a *hacer lio*.

*23 d'abril de 2025. Església del Sagrat Cor. Barcelona
Eucaristia d'acció de gràcies per la vida del papa Francesc
Homilia de Josep M. Rambla SJ*

El papa Francesc no haurà assolit tot el que ell pretenia o potser no haurà arribat fins on calia. El seu ministeri, però, no ha estat fàcil ni plàcid. Els obstacles i oposicions li han arribat de molts indrets, però dolorosament també de persones i grups que li havien d'haver-li donat suport i ajuda. Amb tot, ell ha estat coherent, fins i tot resistent, ple de confiança en el Crist Ressuscitat. I ara ens deixa dos encàrrecs. Un procés sinodal en marxa per a progressar tots com una Església de tothom, sense seients de preferència, però amb responsabilitat de cristians adults. Ens deixa també un any jubilar per a créixer en esperança, cristians i cristianes d'esperança en un mon anhelant de justícia, de pau i de goig. Però, tot això, no com una càrrega feixuga i com qui aconsegueix un reglament, sinó amb l'alegria de la fe i una vida viscuda com a amestat amb Déu.

Per això, ara fa uns mesos, el papa Francesc, tot proclamant els resultats del sínode i assenyalant les tasques a aconseguir, ens invitava a viure-ho amb l'aire del ball de l'obediència de Madeleine Delbrêl. Perquè aquesta treballadora social i mística francesa va compondre un senzill poema en què invitava a no viure la vida cristiana amb la rigidesa d'un reglament o d'un programa o d'un concurs, sinó com una dansa a la que Déu ens hi invita i nosaltres hi participem tot deixant-nos portar amb agilitat i alegria per Déu. Perquè, com deia Francesc: "La identitat cristiana, que és l'abraçada baptismal que ens va donar de petits el Pare, ens fa anhelar... l'altra abraçada, la del Pare misericordiós que ens espera en la glòria" (EG 144).

Recollim, doncs, per acabar, el missatge d'esperança, felicitació pasqual, que ens adreça el papa Francesc, des de la plenitud de Déu: "La resurrecció del Crist no és una cosa del passat; comporta una força de vida que ha penetrat el món. On sembla que tot ha mort, a tot arreu tornen a aparèixer els brots de la resurrecció. És una força imparabile. És veritat que moltes vegades sembla que Déu no existís: veiem injustícies, maldats, indiferències i crueltats que no cedeixen. Però també és cert que enmig de la foscor sempre comença a brotar alguna cosa nova, que tard o d'hora produeix un fruit. En un camp arrasat hi torna a aparèixer la vida, tossuda i invencible. Hi deu haver moltes coses negres, però el bé sempre tendeix a tornar a brotar i a difondre's. Cada dia en el món reneix la bellesa, que ressuscita transformada a través de les tempestes de la història. Els valors tendeixen sempre a reparèixer de noves maneres, i de fet el ser humà ha renascut moltes vegades del que semblava irreversible. Aquesta és la força de la resurrecció" (EG 276).

Gràcies, papa Francesc!

Josep M. Rambla, jesuïta